

Annotatie voor agendapunt Auditrapport 2021 bij DGCZ

Tijdens het MT van 5 april presenteert de ADR haar bevindingen over 2021. CFA en FEZ sluiten aan. Bespreking gaat over bevindingen 2021 en doorkijk naar 2022. Advies is om het gesprek te voeren en te bevragen wat we kunnen doen. De ADR zal een PPT presenteren, wegens een technisch probleem bij de ADR zal de PPT 5 april volgen.

Hieronder zullen eerst de specifieke punten voor CZ worden benoemd, daarna volgt een korte uitleg over de algemene aandachtspunten voor heel VWS.

Specifiek DGCZ

1. Openstaande voorschotten: Mediq (€ 1,5 miljard afrekening 2022)

Voor CZ is het grootste voorschot Mediq voor € 1,5 miljard, dit voorschot zal nog worden afgerekend. Het afrekenen is voorzien in het voorjaar van 2022.

VWS is in afwachting van de afronding van de accountantscontrole door een externe accountant met betrekking tot de financiële verantwoording per 31-12-2020, het onderzoek naar de voorraadinventarisatie per 1-11-2021 en het onderzoek van de ADR met betrekking tot de financiële verantwoording 30-11-2021. VWS streeft er naar het gehele voorschot met Mediq B.V. in het 2e kwartaal van 2022 af te wikkelen.

Advies:

Voor de afwikkeling zijn geen andere inspanningen nodig dan de afspraken die er nu zijn. Wel heeft dit onderwerp tot nog toe laten zien complex te zijn en gevoelig te liggen. We trekken goed op met de ADR (FEZ en GMT), ziet ADR nog risico's (vragen)?

2. Materieel beheer

Het voorraadbeheer van goederen is nieuw voor VWS en vraagt nog de nodige aandacht (beheer). Het betreft de aanschaf van (onderstreept is CZ) persoonlijke beschermingsmiddelen, beademingsapparatuur en zuurstofconcentratoren, zelf- en sneltesten, vaccins, desinfectanten en overige goederen. Naast beheer dient ook rekening te worden gehouden met de kaders omtrent schenken, donaties, afstoten en verkopen van goederen.

Advies:

Hier is het advies om FEZ en de ADR te bevragen over het kader waarin FEZ en CZ moet opereren m.b.t. het beheren van goederen die in voorraad worden genomen. Welke stappen moeten gezet worden?

3. M&O risico's

De regelingen Opschaling curatieve zorg en kwaliteitsimpuls personeel ziekenhuiszorg (KIPZ) kennen risico's op misbruik en oneigenlijk gebruik. Er is hierbij geconstateerd dat niet duidelijk is of de vooraf gekozen maatregelen aansluiten bij het niveau van de M&O-risico's dat VWS aanvaardbaar acht.

Advies:

Vragen naar de M&O-afspraken die gemaakt worden aan het begin van een subsidieregeling: bij KIPZ is er bewust afgeweken. Wat zijn nu de belangrijkste aandachtspunten?

De risicoanalyse is slechts het startpunt om risico's op misbruik en oneigenlijk gebruik in kaart te brengen. Vervolgens is het zaak beheersmaatregelen op te stellen om de risico's te beheersen door b.v. de subsidieregeling zelf op punten aan te passen, aan de voorkant meer informatie uit te vragen bij subsidieaanvragen, dan wel aan de achterkant een zwaarder verantwoordingsregime op te leggen, met als slotstuk het opstellen van een controleprotocol om eventuele restrisico's op te vangen.

Bij VWS ontbreekt het aan kennis en expertise op dit gebied. Een idee is deze kennis en expertise centraal te organiseren in een steunpunt bij DUS-I die directies hierbij ondersteunt van het begin (opstellen startnota en risicoanalyse) tot het eind (opstellen van een deugdelijk controleprotocol).

4. Kassiersfunctie CIBG

Er is onduidelijkheid over de impact van de uitvoering van beheertaken door de agentschappen RIVM en CIBG voor de presentatie van verplichtingen en uitgaven in de verantwoording van VWS. Deze onduidelijkheid heeft geleid tot aanzienlijke correcties na afsluiting van de financiële administratie.

Advies:

Het advies is om bij dit punt te vragen naar de onderwerpen waarop dit speelt en welke afspraken van belang zijn bij de uitvoering van beheertaken door het CIBG.

5. Financiële administratie

De financiële administratie gaf gedurende 2021 geen actueel beeld van de financiële transacties van zowel de werkelijk aangegane verplichtingen, de verstrekte, openstaande en afgerekende voorschotten als de uitgaven. Voorschotbetalingen worden niet altijd als zodanig vastgelegd in de administratie, maar direct als betaling verantwoord, wat leidt tot een onjuiste voorschottenstand.

Advies:

Er zijn verschillende actoren die bijdragen aan een deugdelijke financiële administratie. Advies is om met FEZ en de ADR te kijken naar de exacte fouten die worden gemaakt, waar en door wie in het proces deze fouten worden gemaakt en aan de hand hiervan instructies op te stellen dan wel te verhelderen om deze fouten in de toekomst te voorkomen. Wat zijn de 'quick wins' en waar zitten meer structurele behoeftigheden?

Dit volgende punt maakt geen onderdeel uit van de presentatie van de ADR, maar hier zouden wel vragen over gesteld kunnen worden aan de ADR.

6. Inkoopbeheer: prestatieverklaringen en dossiervorming

Prestatieverklaringen

Onvoldoende aandacht voor de wijze waarop geleverde prestaties kunnen worden vastgesteld bij het aangaan van contractuele verplichtingen waardoor bij een aanzienlijk aantal betalingen geen betrouwbare onderbouwing (prestatieverklaring) kan worden gegeven van de geleverde goederen/diensten.

De basis voor het kunnen verstrekken van een prestatieverklaring is gelegen in het opstellen van een zorgvuldig opgestelde overeenkomst met een specifieke beschrijving van wat er moet worden geleverd, wanneer moet worden geleverd en welk overeengekomen bedrag wordt betaald bij levering. Dit vergt ook een duidelijke behoeftestelling door beleid. Indien nodig kunnen de onlangs bij CDI aangestelde sourcing adviseurs hierbij helpen. Ook moet aan de voorkant helder zijn of er sprake is van een te leveren inspanning (externe inhuur) of resultaat (concreet eindproduct) en moeten de daarbij behorende betalingscondities juist worden gehanteerd (externe inhuur betekent urendeclaraties, resultaat een vaste prijs). De praktijk is dat dit op dit moment niet goed gebeurt, vooral niet door de HIS die ons bij de complexere inkopen ondersteunt, maar vooral bezig met de aanbestedingsrechtelijke kant en niet met de financieel administratieve kant van een aanbesteding.

Ons voorstel is dat beleid vooralsnog de overeenkomsten die door de HIS worden opgesteld kritisch toetst en de Centrale Directie Inkoop ondertussen met de HIS in gesprek gaat over kwaliteitsverbetering.

Wanneer er sprake is van een zorgvuldig opgestelde overeenkomst kan beleid anders dan nu ook volstaan met een summiere prestatieverklaring waarin akkoord wordt gegeven op de prestatie onder verwijzing naar de overeenkomst.

Dossiervorming

Dossiers zijn vaak onvolledig. Voor een groot deel van de onderzochte inkoopopdrachten blijkt onder meer niet hoe rekening is gehouden met de expertise en reputatie van de leverancier waarmee VWS het inkooptraject is gestart.

Bij motiveringen voor dwingende spoed ontbreekt het aan een kwantitatieve analyse van de reden dat de voorgeschreven aanbestedingstermijnen niet haalbaar zijn.

Er is een interpretatie van het begrip onvoorziene omstandigheid gebruikt die niet wordt onderbouwd door jurisprudentie.

De afweging bij de keuze voor het vastleggen van een inkoopopdracht of een subsidie is nog niet in de inkoopopdrachten vastgelegd

Ons advies is om bij dit punt te vragen naar welke afspraken we kunnen maken om deze bevindingen op te pakken en ons financieel beheer te implementeren.

Algemene aandachtspunten - Auditrapport ADR 2021

Tabel 2: Bevindingen over het beheer 2021

Bevinding	Verantwoordelijk organisatieonderdeel	2018	2019	2020	2021
Beheer en verantwoording coronamaatregelen (par.3.2.)	VWS			▲	▲
Materieelbeheer (par.3.3.)	VWS				■
Beheer risico's misbruik en oneigenlijk gebruik(par. 3.4.)	VWS			●	■
Subsidiebeheer (par. 3.5.)	VWS		●	●	●
Staatssteunproblematiek (par. 3.6.)	VWS	■	■	■	■
Inkoopbeheer (par. 3.7.)	VWS		●	●	●
Inkoopbeheer PD Alt*	PD Alt	●			
Informatiebeveiliging (par. 3.8.)	VWS		●	●	●

● licht ■ gemiddeld ▲ ernstig ✓ opgelost

* In 2019 is deze bevinding opgenomen in de bevinding voor het inkoopbeheer van het ministerie van VWS als geheel.

Er zijn over 2021 een aantal bevindingen: staatssteunproblematiek, subsidiebeheer, inkoopbeheer informatiebeveiliging, beheer en verantwoording corona maatregelen, materieel beheer en beheer op risico's misbruik en oneigenlijk gebruik. Staatssteunproblematiek moet ook breder worden bekeken (niet alleen bij subsidies). Staatssteun kan ook voorkomen bij andere geldstromen zoals bijvoorbeeld bijdragen aan overheidsdeelnemingen, financiële ondersteuning van opdrachtnemers, specifieke uitkeringen (SPUK's) en garanties. Een staatssteuntoets op deze geldstromen dient ook plaats te vinden en te worden vastgelegd. Zo heeft de ADR geconstateerd dat voor Intravacc (beleidsdeelneming van VWS) sprake is van staatssteun.

Er is onvoldoende aandacht voor de wijze waarop geleverde prestaties kunnen worden vastgesteld bij het aangaan van contractuele verplichtingen (corona maatregelen speelt dit fors). Dit is de oorzaak dat bij een aanzienlijk aantal betalingen geen betrouwbare onderbouwing van de geleverde goederen/diensten kan worden geleverd.

Er ontbreekt inzicht in de wijze waarop VWS de betrouwbaarheid van informatie van derden inschat en welke mogelijke maatregelen nodig zijn om de betrouwbaarheid hiervan te borgen. Zo heeft VWS bijvoorbeeld geen inzicht in de betrouwbaarheid van de niet-financiële informatie over toegekende zorgtoeslag die van de Belastingdienst wordt ontvangen. Bij de totstandkoming van het jaarverslag heeft FEZ een toetsende rol op de jaarverslagdossiers van de beleidsdirecties en daarmee op de juistheid, volledigheid en toepassing van de voorschriften voor het jaarverslag.